

Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně

Společnost pro transfuzní lékařství

V Praze, dne 24.03.2020

Orientační průzkum zásob transfuzních přípravků a dárců krve v souvislosti se šířením nového koronaviru a protiepidemiologickými opatřeními

Dne 20.3.2020 byla část zdravotnických zařízení transfuzní služby v ČR oslovena stručným dotazníkem, ke zjištění aktuální situace zásob transfuzních přípravků a dostatku dárců krve v souvislosti s epidemií COVID-19 a souvisejícími mimořádnými opatřeními:

Celkem bylo osloveno 22 ZZTS, v rozmezí 20.-23.3.2020 odpovědělo 18 z nich, tj. 82 %.

Přehled otázek a souhrn odpovědí:

1/ Máte v současné době nedostatek transfuzních přípravků v krevním skladu? ANO/NE

16 X NE (89%)
2 X ANO (11%)

2/ Pokud ano, můžete upřesnit jakých, cca množství apod.?

Nedostatek je erytrocytů krevní skupiny s A RhD neg a 0 RhD neg u obou případů s odpovědí ANO

3/ Klesl výdej TP z krevního skladu (spotřeba TP) v souvislosti s omezením elektivních výkonů a dalšími vlivy? ANO/NE

15 x ANO (83%)
3 x NE (17%)

4/ Pokud ano, cca o kolik?

V průměru **47%**, v rozmezí 10 - 80%

5/ Jsou stávající počty dárců pro stávající spotřebu TP dostatečné? ANO/NE

15 x ANO (83%)
3 x NE (17%)

3 ZZTS s aktuálním nedostatkem dárců situaci řeší takto:

- Nedostatek se týká dárců A- a 0-, kterých je dlouhodobě málo, shání se telefonicky.
- Chybí dárce na plnou krev, zrušili se odběry plazmy aferezou a a dáci se převedli na plnou krev .
- Dramatický pokles byl začátkem týdne (týden od 16.3.2020), nyní je již situace stabilizovaná.

6/ Jaké všechny faktory, z pohledu (možného) ohrožení dostupnosti TP, považujete t.č. za nejrizikovavší?

- nedostatek personálu (karanténa)
- nedostatek dárců (karanténa, strach z nakažení)
- nedostatek ochranných prostředků

Závěr:

Na přelomu 1. a 2. týdne, po vyhlášení nouzového stavu a následných karanténních opatření, je obecně situace v zásobování krví v ČR zatím, v tuto chvíli a podle dostupných informací ve většině míst dobrá a případný úbytek dárců krve je zpravidla kompenzován výrazným snížením spotřeby transfuzních přípravků. Nicméně v případě nepříznivé akcelerace epidemiologické situace se stav může záhy změnit z důvodu dramatického úbytku dárců nebo personálu ZZTS zasažených karanténou, případně i dočasným uzavřením některého ZZTS, proto je potřeba situaci nadále sledovat. Jedním z klíčových opatření je zajištění dostatečného množství OOP pro personál, které je stále velmi nedostatečné. Diskutována je možnost sdílení zásob volných TP napříč jednotlivými ZZTS tak, aby při výpadku některého z nich byla operativně dostupná informace o jejich dostupnosti na jiném místě.

plk.MUDr.Miloš Bohoněk, PhD
předseda STL ČLS JEP